

Brzezińska, Jadwiga

Zmarł prof. dr hab. Wojciech Roeske (1916-2001)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 47/2, 179-182

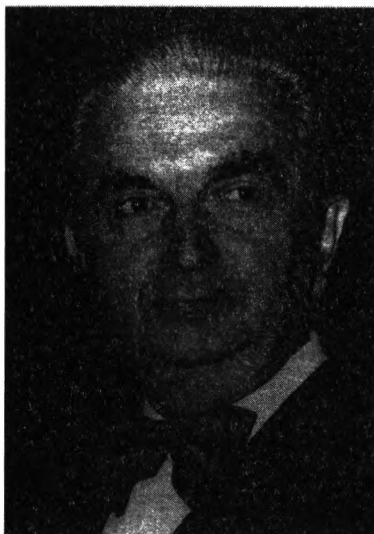
2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**ZMARŁ PROF. DR HAB. WOJCIECH ROESKE
(1916–2001)**

Farmacja polska poniosła wielką stratę. W dniu 25 kwietnia 2001 r. zmarł w Krakowie zasłużony i znany na całym świecie historyk farmacji, wykładowca UJ i twórca Muzeum Farmacji w nowej siedzibie przy ul. Floriańskiej 25, prof. dr hab. Wojciech Roeske¹.

Urodził się 9 lutego 1916 r. w Trzemesznie (Wielkopolska). Studia farmaceutyczne ukończył na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1945 r., stopień dr farm. uzyskał w 1949 r., dr hab. w 1964 r. w Łodzi, a tytuł prof. nadzwyczajnego w 1982 r. w Krakowie.

Działalność naukową rozpoczął jako asystent w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (1946–1949), w którym zaprojektował i urządził wirydarz roślin leczniczych dla celów naukowo-dydaktycznych. Tam wykonał pracę doktorską z farmakognozji (farmakoergazji). Powołany do wojska, w korpusie sanitarnym WP w latach 1949–1961 doszedł do rangi podpułkownika; był szefem apteki Okręgowego Szpitala Wojskowego w Krakowie. W latach 1961–1965 był wykładowcą farmacji i deontologii w Akademii Medycznej we Wrocławiu.

W 1965 r. objął stanowisko dyrektora Muzeum Farmacji w Krakowie oraz kierownictwo Zakładu Historii Farmacji Akademii Medycznej w Krakowie (1965–1986). Obu tym placówkom nadał charakter instytucji naukowych, priorytetowych w kraju i znacznej randze w skali międzynarodowej. Wypromował 5 doktorów i 20

mgr farmacji. W wyniku wieloletnich starań uzyskał w 1978 r. od władz Krakowa zabytkową kamieniczkę dla Muzeum Farmacji przy ul. Floriańskiej 25, dokąd przeniósł zbiory, znajdujące się dotąd przy ul. Basztowej.

Był członkiem licznych naukowych towarzystw krajowych i zagranicznych: Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (współzałożyciel 1947 i przewodniczący Oddziału Krakowskiego 1957–1965), Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji (1986), Academie Internationale d'Histoire de la Pharmacie, Paris 1973; Internationale Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie, Bremen 1975, Deutsche Gesellschaft f. G. d. Pharmazie, Frankfurt/M 1975, International Council of Museums (ICOM) Unesco, Paris 1973, European Association of Museums of the History of Medical Sciences, Paris 1985.

Brał udział w licznych kongresach naukowych, gdzie reprezentował osiągnięcia polskiej historiografii, m.in. w Pradze, Jihlavie, Budapeszcie, Trogir-Jugu, Wiedniu, Innsbrucku, Lipsku, Cottbus, Heidelbergu, Bazylei i Paryżu (1971–1993).

Był autorem licznych publikacji: 390 pozycji (w tym 14 książek, 17 broszur, 3 podręczników), zawierających fundamentalne problemy z dziejów aptekarstwa, farmacji, muzeologii farmaceutycznej, osiągnięć polskich farmaceutów w nauce, technice, kulturze w skali krajowej, europejskiej i światowej. Pionierskimi monografiami z dziedziny ceramiki, szkła i numizmatyki farmaceutycznej stworzył w kraju podstawy dla nowej dyscypliny naukowej – muzeologii farmaceutycznej. W jej ramach zainicjował problematykę: „Farmaceuci jako podmiot i przedmiot w sztukach plastycznych”. Badania nad godłami dawnych polskich aptek spowodowały przyjęcie ich w poczet prawnie chronionych zabytków polskiej kultury. Ponadto dalszych 140 publikacji to: hasła w encyklopediach, słownikach biograficznych, rozdziały w książkach, recenzje w językach polskim i obcych. W szeroko zakrojonej akcji popularno-naukowej wygłosił ponad 200 wykładów na terenie całego kraju. Był autorem kilku scenariuszy filmów popularno-naukowych (m.in. *Domus Hygeae*, *Pod godłami starych polskich aptek*) oraz szeregu audycji telewizyjnych.

Do jego najważniejszych publikacji należą: *Zarys fitoterapii, farmakologii i receptury ziół leczniczych*, 1955 (pierwsze w kraju kompendium w tej dziedzinie po II wojnie światowej); *Traditioni farmaceutiche Italo-Polaccho*, 1966; *Bibliografia polskiej historiografii farmaceutycznej 1816–1971*, Warszawa 1973; *Cracovia Metropolis Pharmacie apud Polonos*, 1992; *Polskie Apteki* (album) Ossolineum 1991; *Polish Pharmacy – a historical outline*, wyd. II 1976; *Muzeum Farmacji AM w Krakowie*, 1977; *Polska ceramika apteczna w Muzeum Farmacji AM w Krakowie*, 1986; *Pharmaceutica w sztukach plastycznych w Polsce*, 1990; *Pharmazeutische Medaillen, Plaketten und Müntzen in Polen*, 1989; *Z polską farmacją przez życie* (pamiętniki), 1999.

Otrzymał wiele odznaczeń i wyróżnień: krajowych i zagranicznych. M.in. „Schelenz Plakette” przyznana przez Internationale Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie, Brunshwieg 1981; Georg Urdang Medal przyznany przez American Institute of the History of Pharmacy (Wisconsin) za rok 1992, Medal Łukasiewicza „De Pharmacia bene meritis” 1970, medal 600-lecia jubileuszu Akademii Medycznej w Krakowie 1964, Medal Akademii Medycznej w Poznaniu 1991, tytuł honorowy wraz z medalem „Zasłużony Nauczyciel PRL” (1984), członek honorowy Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego 1988, członek Komisji Historii i Filozofii Medycyny PAN 1998, członek honorowy Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji 1989, Krzyż Kawalerski OOP 1975, Złota Odznaka „Za pracę społeczną dla Miasta Krakowa” 1989.

Był człowiekiem bardzo uzdolnionym artystycznie: literacko i plastycznie. Słynął z lekkiego pióra i wspaniałego daru krasomstwa. Malował i rzeźbił w drewnie. Jego wielką pasją była farmacja. Życie swoje traktował jako służbę dla promocji nauki.

Pogrzeb prof. Wojciecha Roeskego w dniu 4 maja 2001 r. zgromadził na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie licznych przedstawicieli zawodu i nauki. Prezes Zarządu Głównego PTFarm doc. dr hab. Michał Umbreit żegnając znakomitego farmaceutę powiedział nad grobem, że życie i działalność tego wielkiego Człowieka będzie zawsze żywa w naszym zawodzie.

Przypis

¹ W jednym z późniejszych numerów KHNiT Redakcja zamieści obszerny wybór z Bibliografii prac W. Roeskego.

Jadwiga Brzezińska
Zespół Historii Farmacji PTF
Kołobrzeg

